

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1410/23
17.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јасминке Бакић, председника већа, Маје Цветић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Светислав Бојић, адвокат из Београда, ул. Слободанке Данке Савић бр. 6, против туженог “АДП” доо из Младеновца, ул. Краља Петра I бр. 334, чији је пуномоћник Милош Лекић, адвокат из Београда, ул. Војводе Степе бр. 353/II/13, ради заштите од злостављања на раду, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПI бр. 330/14 од 08.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 17. октобра 2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПI бр. 330/14 од 08.12.2022. године, у ставу првом, трећем и шестом изреке пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом Вишег суда у Београду ПI бр. 330/14 од 08.12.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је претрпео злостављање на раду од стране ББ, ..., као одговорног лица на тај начин што је тужиоца током читавог периода рада обезвређивао и омаловажавао, а без образложења од 18.02.2014. године, забранио улазак у предузеће, због чега је код тужиоца изазивана напетост и страх од губитка посла са циљем да се исти наведене да на сопствену иницијативу раскине радни однос, односно откаже уговор о раду. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се забране сва будућа понашања која представљају злостављање тужиоца, забраном тужиоцу да улази у предузеће, изазивање напетости и страха од губитка посла и да на сопствену иницијативу раскине уговор о раду што је тужени дужан да призна и трпи и обезбеди

извршење забране за убудуће. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име претрпљених душевних болова због повреде части и угледа исплати новчани износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 08.12.2022. године до исплате, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу за накнаду законске затезне камате на досуђени износ почев од 03.03.2014. године, као дана утужења до 07.12.2022. године. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу исплати још 132.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због повреде части и угледа са законском затезном каматом почев од 08.12.2022. године до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 318.800,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Против наведене пресуде, тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у усвајајућем делу, из свих законских разлога, са предлогом као у жалби.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у побијаном делу, на основу овлашћења из одредбе члана 386 став 3 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11...55/14), Апелациони суд у Београду, као другостепени суд, оценио је да је жалба туженог неоснована.

У поступку пред првостепеним судом, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд пази по службеној дужности, нити се жалбом основано указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би могле бити од утицаја на правилност и законитост донете одлуке.

Према чињеничном стању утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужилац је трпео злостављање на раду код туженог у периоду од почетка заснивања радног односа 09.08.2012. године, закључно са 18.02.2014. године, када је утврђено да је извршена последња радња злостављања. Као извршиоца злостављања означио је ББ, ..., који је био непосредно надређени тужиоцу, а радње злостављања биле су омаловажавање, претње и вређања ..., ускраћивање права на присуствовање састанцима, одбацивање налога за набавку основних средстава за рад и личну заштиту радника, те неосновано и без образложења умањивање зараде за по десет и више процената, као и недостатак средстава и услова за рад, те забрана приступа туженом доношењем налога за забрану. Наиме, у поступку је утврђено да је тужилац у периоду у коме је навео да је трпео злостављање на раду распоређен на радно место ..., а по занимању је инжењер машинства, након чега је постављен на радно место ... Тужиоцу је у току периода за које наводи да је злостављан на раду почев од 2012. године, у августу месецу, током радног односа, иако је постигао добре резултате у пословању, смањио шкарт у производњи, конструисао машину за чишћење пода са циљем да побољша производњу и одржава хигијену, за које резултате је добијао похвале из управе фирме која се налази у Солину у Хрватској, исплаћивана зарада, али у нижем износу од оног на који се тужени обавезао потписивањем уговора. Обављајући своје редовне дужности, тужилац је више пута истицао захтеве ... за набавку рукавица и

опреме, јер су запослени радили у погону са пластиком на температури од 90 степени, због чега су неки имали и опекотине, међутим на ове захтеве ... није реаговао, у почетку је одуговлачио, а након тога је претио. Тужилац је због овога константно трпео притиске од других запослених, обзиром да је био руководиоца производње коме су се други запослени овим поводом обраћали. Због овога је трпео критике да је неспособан и да не уме да организује производњу, а поред тога ББ, ... ускраћивао је право тужиоцу да присуствује састанцима руководиоца који су учествовали у раду погона "Едисон" ..., који је по својој функцији имао обавезу да истима присуствује, на који начин је омаловажаван од стране ..., јер је означаван као глуп, те да не зна енглески, да ништа не разуме, не зна да организује производњу, а због чега му је ... и претио отказом, након чега се водио кривични поступак због продуженог кривичног дела одавања пословне тајне у саизвршилаштву са ВВ, у ком кривичном поступку је правноснажно ослобођен од оптужбе пресудом Вишег суда у Београду Кж бр. 233/20 од 17.11.2020. године.

Изведеним доказима учињено је вероватним да је тужилац у наведеном периоду, од стране туженог омаловажаван константним претњама отказом уговора о раду од стране ..., те претњама да има везе у полицији, због чега критикује тужиоца да ништа не зна и да не може да постигне резултате раде, те на други начин утиче на друге запослене из радне и социјалне комуникације да искључе тужиоца са заједничких радних састанака на којима је претходно присуствовао, те избегавао комуникацију са тужиоцем, безразложно одбијајући и одуговлачећи са набавком основне заштитне опреме и средстава за рад, на који начин је у условима застрашивања и страха, што није било условљено потребама процеса и организације рада, већ нарушавањем добрих међуљудских односа, пословне комуникације и личног и професионалног интегритета и на тај начин достојанства, части и угледа запосленог. Тужиоцу, иако је био руководиоца у погону производње, није додељен рачунар, правдајући ово финансијским немогућностима предузећа, а поред тога у више наврата је и тужилац претио отказом, јер је називан разним именима и вређан од стране ..., због чега је стално трпео притисак, био напет и узнемирен, а због чега се јављао лекару на клиници за психијатрију и то због анксиозности, несанице, промена расположења, које су тегобе коиндицирале са интензивирањем проблема на послу и у узрочно-последичној вези са истим, јер је на разне начине тужилац трпео повреду части и угледа и због тога душевне болове.

Имајући у виду исказ тужиоца и сведока, који су саслушани у току поступка, а којима су познате околности, јер су били запослени у периоду за који тужилац наводи да је трпео мобинг, те да су били упућени на блиску сарадњу у послу са тужиоцем, првостепени суд је оценио да су постојали елементи мобинга, који се издваја као посебан облик дискриминације, јер је мобинг свако активно или пасивно понашање према запосленом које има за циљ или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља и положаја запосленог и који изазива страх или ствара непријатељско, понажавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада и доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор. На овај начин, а имајући у виду све изведене доказе, утврђено је да су се ове радње понављале, у периоду од скоро 2 године, што је за последицу имало кулминацију кроз престанак

радног односа, те вођењем кривичног поступка против тужиоца, у ком поступку је ослобођен оптужби и то радњама ..., на начин како је то наведено у образложењу првостепене одлуке. Наиме, првостепени суд је, на основу чл. 8 Закона о парничном поступку, утврдио чињенично стање и оценио да је тужилац претрпео злостављање на раду од стране ... туженог, и то омаловажавањем, претњама и вређањем, ускраћивањем права на присуство састанцима, одбацивањем налога за набавку основних средстава за рад и личну заштиту радника, недостатком средстава и услова за рад, због чега је усвојио тужбени захтев.

Правилно је, и по налажењу овог суда, као другостепеног, имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд применио одредбе чл. 6 Закона о спречавању злостављања на раду, као и чл. 12 Правилника о правилима понашања послодаваца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду, а у вези са чл. 200 Закона о облигационим односима, јер се радњама одговорног лица код туженог стичу елементи злостављања на раду, које је чињенице тужилац учинио вероватним, а да тужени, на коме је био терет доказивања, није доказао супротно, због чега је остварена претпоставка узрочности и потребан степен вероватноће, имајући у виду одредбе чл. 31 Закона о спречавању злостављања на раду, којим је прописано да терет доказивања да није било понашања које представља злостављање је на послодавцу. Ово све због тога што је поступање туженог имало за последицу нарушавање достојанства, професионалног и људског интегритета тужиоца и повреду његове части и угледа, јер је тужилац трпео константне притиске, јер је радни процес организован у условима застрашивања и страха, а што није било нужно и неопходно, имајући у виду начин на који би требало да функционише пословна комуникација и са тим у вези, вршење хијерархијских овлашћења, које подразумевају нормалну и уобичајену пословну комуникацију, вршење надзора над радом извршилаца послова и оправдану критику и давање инструкција када се за тим укаже потреба, обезбеђивањем нормалних услова за рад, који у конкретном случају нису били прихватљиви како за тужиоца, тако и за остале запослене.

На правилно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право наведено у образложењу првостепене одлуке.

Правилно је првостепени суд применио материјално право и када је тужиоцу досудио на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа износ од 100.000,00 динара, образлажући исто повредом права личности, а имајући у виду одредбе чл. 200 Закона о облигационим односима, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, када је одлука о висини нематеријалне штете одређена.

Цењен је навод жалбе тужене да је првостепена одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а, због којих се пресуда не може испитати, јер је изрека пресуде неразумљива, те овај суд налази да су ови наводи неосновани, обзиром да је првостепени суд у свему правилно образложио своју одлуку и за исту дао довољне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, као другостепени.

Неоснован је и навод жалбе да је чињенично стање непотпуно и погрешно

утврђено, имајући у виду да је првостепени суд ценио све исказе и све изведене доказе појединачно и то како писмене, тако и исказе сведока и странака, правилно образлажући због чега је поједине доказе прихватио, а друге није, дајући за своју одлуку прецизне и јасне разлоге.

Неоснован је и навод жалбе који је истицан и у току поступка, а који је првостепени суд правилно оценио, да се тужилац понашао бахато према запосленима, те да је злостављао запослене, због чега је тужиоцу отказан уговор о раду, који навод није од утицаја на доношење одлуке по захтеву тужиоца за утврђење злостављања од стране туженог. Цењен је и навод жалбе да је тужилац стварао непријатељско окружење, вређајући запослене и називајући их наркоманима, те овај суд налази да је исти без утицаја на другачију одлуку овог суда, како је то и образложио првостепени суд у својој одлуци, с обзиром да предмет тужбеног захтева у овој конкретној ствари није било понашање тужиоца према другим запосленима, већ утврђење да је тужилац био злостављан од стране свог непосредно претпостављеног, ...

Код доношења одлуке, овај суд је ценио и остале наводе туженог, налазећи да су без утицаја на доношење другачије одлуке по жалби, због чега их посебно не образлаже.

Правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка, јер је иста донета правилном применом одредбе чл. 153 и 154 ЗПП-а.

На основу изложеног и применом одредби члана 390 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Јасминка Бакић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић